

Vergaderjaar 2018–2019

31 066

Belastingdienst

23 987

Lidmaatschap van de Europese Unie

Nr. 478

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 27 maart 2019

De vaste commissie voor Financiën heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Financiën over de brief van 8 maart 2019 over het conceptbeleidsbesluit inzake fiscaal overgangsrecht in geval van een terugtrekking van het VK uit de EU zonder terugtrekkingsovereenkomst (Kamerstukken 31 066 en 23 987, nr. 463).

De vragen en opmerkingen zijn op 14 maart 2019 aan de Staatssecretaris van Financiën voorgelegd. Bij brief van 26 maart 2019 zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
anne Mulder

Adjunct-griffier van de commissie,
Freriks

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het conceptbeleidsbesluit inzake fiscaal overgangsrecht in geval van een terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk (VK) uit de EU zonder terugtrekkingsovereenkomst. Voornoemde leden hopen dat dergelijke maatregelen niet nodig zullen zijn, maar steunen de inzet van het kabinet om de grootste fiscale gevolgen te verzachten door de toepassing van dit overgangsrecht wanneer het VK de EU toch verlaat zonder terugtrekkings-overeenkomst. Zij hebben nog enkele vragen.

Het conceptbeleidsbesluit spreekt over lopende boekjaren die voor 30 maart 2019 zijn aangevangen. Kan de Staatssecretaris aangeven wat dit betekent voor belastingplichtigen die een boekjaar hebben van 1 april tot en met 30 maart? Deelt de Staatssecretaris de mening van de leden van de VVD-fractie dat de belastingplichtigen hebben met een boekjaar dat start op 1 april 2019 ook gebruik zouden moeten kunnen maken van het beleidsbesluit? Zo ja, kan de Staatssecretaris dit verduidelijken in het beleidsbesluit? Zo nee, wat is de reden om dit niet toe te staan? Deelt de Staatssecretaris de mening van de leden van de VVD-fractie dat ook deze belastingplichtigen beschikken over een zeer korte termijn om zich voor te bereiden op de gewijzigde fiscale omstandigheden?

De leden van de VVD-fractie vragen of de Staatssecretaris een verduidelijking kan geven of er voor de gehele looptijd van op 30 maart 2019 opgelegde conserverende aanslagen geen zekerheid wordt geëist of dat dit na de overgangsregeling op 31 december 2019 wel het geval is. Wordt er wel of geen zekerheid geëist als de conserverende aanslag nog niet op 30 maart is opgelegd maar de emigratie van de belastingplichtige voor 30 maart heeft plaatsgevonden? Hoe gaat u om met de situatie als de emigratie plaatsvindt na 30 maart 2019 maar voor 1 januari 2020?

De leden van de VVD-fractie vragen of de Staatssecretaris in kan gaan op de verschillende vragen die door de Commissie Wetsvoorstellen van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs aan de orde zijn gesteld.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie zijn zeer positief over de beslissing om middels een besluit fiscaal overgangsrecht te bieden aan belastingplichtigen in het kader van de Brexit. Zowel voor belastingplichtigen als voor de Belastingdienst is het ondoenlijk om twee regimes te gaan hanteren binnen een belastingjaar. Deze leden vragen om tevens in te gaan op de vragen van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs in hun commentaar op onderhavig besluit.

De leden van de CDA-fractie hebben wel nog enkele vragen over dit besluit. Kan de Staatssecretaris aangeven wat de gevolgen zijn van het feit dat het overgangsrecht niet geldt voor de sociale premies (volksverzekeringen, werknemersverzekeringen en Zorgverzekeringswet (Zvw))? Heeft de Staatssecretaris bij deze afweging ook meegenomen dat de Belastingdienst het ontbreken van dit overgangsrecht voor premies in haar uitvoeringstoets ziet als een risico? Ook voor de toeslagen is geen overgangsrecht opgenomen in het besluit. Is het voor de betreffende toeslagontvangers duidelijk dat zij hun toeslag kwijtraken bij een harde Brexit? Klopt het dat deze toeslagontvangers zelf de toeslag moeten stopzetten? De leden van de CDA-fractie lijkt dit laatste namelijk niet heel verstandig. Als deze ontvangers de toeslag niet op tijd stopzetten, moet

de Belastingdienst toeslagen terugvorderen uit het buitenland en dat is niet altijd even makkelijk. Zijn twee regimes in één toeslagjaar bovendien voor de Belastingdienst uitvoerbaar?

Het komt de leden van de CDA-fractie voor dat een behoorlijk aantal bedrijven een boekjaar hebben van één april tot één april. In dat geval is het overgangsrecht niet langer dan één maand geldig. Is dit uitvoerbaar voor deze bedrijven en voor Belastingdienst?

Verder vragen de leden van de CDA-fractie of andere lidstaten ook voornemens zijn om te voorzien in overgangsrecht. Is hier op Europees niveau over gesproken? Kunnen er fiscale problemen ontstaan bij transacties waarbij naast Nederland en het VK nog een andere lidstaat betrokken is en waarbij het VK voor Nederland nog als EU-lidstaat wordt gezien en door de andere betrokken lidstaat niet?

Tot slot vragen de leden van de CDA-fractie naar de omzetbelasting met betrekking tot goederen die onderweg zijn van en naar het Verenigd Koninkrijk rond het moment van de Brexit. Nederland is daarbij in afwachting van richtlijnen van de Europese Commissie. Zij vragen de Staatssecretaris om welke aantallen goederen en bedrijven dit gaat. Is er al zicht op wanneer deze richtlijnen er zullen zijn? Is de Staatssecretaris bereid erop aan te dringen dat de commissie haast maakt met deze richtlijnen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het beleidsbesluit voor een overgangsrecht bij een *no deal* Brexit. Deze leden hebben enkele vragen.

De leden van de D66-fractie vragen wat een mogelijk uitstel van een *no deal* Brexit zou betekenen voor het beleidsbesluit.

De leden van de D66-fractie vragen om nader toe te lichten in welk geval «min of meer duidelijk» zou zijn dat er sprake is van een *no deal* Brexit.

De leden van de D66-fractie lezen dat de overgangsregeling primair bedoeld is voor burgers en bedrijven waarvoor als gevolg van de *no deal* Brexit de situatie direct wijzigt, maar wel geldt voor bestaande als nieuwe gevallen. Deze leden vragen of de regering een inschatting heeft kunnen maken van het aantal nieuwe gevallen.

De leden van de D66-fractie vragen per welke uiterlijke datum de deelnemingsvrijstelling niet meer van toepassing zou zijn in het geval van een *no deal* Brexit bij het voorbeeld van de geschetste dochtervennootschap.

De leden van de D66-fractie vragen of de Algemene Wet inzake Rijksbelastingen (AWR) ook de mogelijkheid bevat om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur eenzijdig regels vast te stellen ter voorkoming van niet-belasting in gevallen waarin hierin niet op andere wijze is voorzien, bijvoorbeeld met een bilateraal verdrag ter voorkoming van dubbele belasting en niet-belasting.

De leden van de D66-fractie vragen of de Europese Commissie inmiddels richtsnoeren heeft vastgesteld voor overgangsrecht voor de omzetbelasting. Deze leden vragen wat de verwachte voorbereidingstijd is van dergelijk overgangsrecht, als deze richtsnoeren zijn ontvangen.

De leden van de D66-fractie vragen om te reageren wat een *no deal* Brexit voor gevolgen heeft voor het verdrag inzake sociale zekerheid tussen Nederland en het VK en welke regels van het verdrag blijven gelden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de aankondiging van de Staatssecretaris van Financiën om te komen tot een kortdurend overgangsrecht voor belastingplichtigen in het geval van een Brexit zonder afspraken. Deze leden steunen dit overgangsrecht, maar hebben hierbij nog enkele vragen.

De leden van de SP-fractie constateren dat er onder ander vanwege het lopende belastingjaar wordt gekozen voor het afmaken van dit belastingjaar als ware het VK onderdeel van de EU. Zij vragen of dit ook geldt voor zaken die sociale premies betreffen en wanneer dit niet het geval is, of dit tot problemen kan leiden voor burgers. Is te overzien welke problemen en wordt daarvoor – vanuit andere verantwoordelijke departementen – ook overgangsrecht voorbereid?

De leden van de SP-fractie zouden graag willen weten hoe het besluit tot overgangsrecht zich verhoudt tot de gesignaleerde problemen in de uitvoering voor de Belastingdienst bij een Brexit. Daarover hebben deze leden eerder vragen gesteld in het kader van een schriftelijk overleg¹ en zij zouden graag op korte termijn antwoorden krijgen op de gestelde vragen. Is het mogelijk om na ommekomst van die vragen nog nader te overleggen over het conceptbesluit dat de Staatssecretaris heeft genomen? Is het mogelijk dat het conceptbesluit naar aanleiding van het genoemde schriftelijk overleg nog wijzigt?

De leden van de SP-fractie constateren dat er gedurende de overgangsregeling geen onderscheid gemaakt kan worden tussen bestaande en nieuwe gevallen. Zij vragen zich af of hier een risico op misbruik van de verschillende belastingregimes kan optreden. Kan de Staatssecretaris op deze vraag in gaan voor alle afzonderlijke belastinggrondslagen die onder de algemene goedkeuring vallen?

II Reactie van de Staatssecretaris

Hierbij stuur ik u, mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken, de antwoorden op de vragen gesteld in het kader van een schriftelijk overleg over de brief van 8 maart 2019 over het conceptbeleidsbesluit inzake fiscaal overgangsrecht in geval van een terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk (VK) uit de Europese Unie (EU) zonder terugtrekkingsovereenkomst (Kamerstukken 31 066 en 23 987, nr. 463).

De beantwoording van de vragen en opmerkingen heeft plaatsgevonden vanuit de situatie van waaruit de vragen zijn gesteld, namelijk een mogelijke *no deal* Brexit op 29 maart 2019.

De Europese Raad heeft op 21 maart jl. echter ingestemd met verlenging tot in ieder geval 12 april 2019, met de mogelijkheid van een langere verlenging onder voorwaarden. Dat heeft tot gevolg dat het conceptbeleidsbesluit vooralsnog niet wordt vastgesteld en gepubliceerd. Omdat ook met dit uitstel nog niet met zekerheid kan worden gesteld dat er uiteindelijk een terugtrekkingsakkoord tussen het VK en EU zal worden overeengekomen, kan niet worden uitgesloten dat dit conceptbeleidsbesluit op enig moment alsnog moet worden vastgesteld en gepubliceerd.

¹ Het schriftelijk overleg is gevoerd over Kamerstuk 31 066, nr. 452 (kenmerk 2019D07796).

Om die reden lijkt het mij gewenst de vragen en opmerkingen uit uw Kamer toch al op dit moment te beantwoorden, met dien verstande dat in het geval zich later alsnog een *no deal* Brexit zou voordoen in de beantwoording in de plaats van 29 maart 2019 dat latere tijdstip kan worden gelezen.

Ik heb met interesse kennisgenomen van de vragen van de leden van de fracties van de VVD, het CDA, D66 en de SP. Ik ben de leden van de fracties van de VVD, het CDA en de SP erkentelijk voor hun steun voor het overgangsrecht. Ik beantwoord de vragen zoveel mogelijk in de volgorde waarin uw Kamer ze heeft gesteld. Gelijkluidende of in elkaars verlengde liggende vragen beantwoord ik tezamen. De leden van de fracties van de VVD en het CDA hebben gevraagd in te gaan op de vragen van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB) in haar commentaar op het onderhavige conceptbeleidsbesluit. Voor zover deze vragen en opmerkingen niet al aan de orde zijn gekomen in de beantwoording van de vragen van de leden van de fracties, doe ik dat aan het slot van deze reactie.

De leden van de fractie van de VVD hebben gevraagd naar de gevolgen van het conceptbeleidsbesluit voor belastingplichtigen die een boekjaar hebben van 1 april tot en met 31 maart. Verder vragen deze leden of belastingplichtigen die een boekjaar hebben dat start op 1 april 2019 ook gebruik zouden moeten kunnen maken van het conceptbeleidsbesluit. Daarnaast vragen de leden van de fractie van de VVD of het kabinet de mening deelt dat deze belastingplichtigen beschikken over een zeer korte termijn om zich voor te bereiden op de gewijzigde fiscale omstandigheden. Ook de leden van de fractie van het CDA hebben aandacht gevraagd voor bedrijven die een boekjaar hebben van 1 april tot en met 31 maart. In dat kader vragen deze leden of het overgangsrecht uitvoerbaar is voor deze bedrijven en de Belastingdienst. Hoewel het kabinet verwacht dat bedrijven zich goed voorbereiden op alle scenario's, inclusief het scenario van een *no deal* Brexit, acht het kabinet het toch gewenst om ook voor bedrijven tijdelijk overgangsrecht te treffen, passend binnen de beginselen voor *contingency planning* van de Europese Commissie (EC).² Bij de keuze voor het overgangsrecht staat echter niet zozeer het (tijdelijk) continueren van een bepaald fiscaal voordeel voorop, maar wordt beoogd met name te voorkomen dat acute (fiscale) gevolgen en mogelijk administratieve lasten op het moment van een *no deal* Brexit optreden. Daarom acht het kabinet het gewenst om overgangsrecht te treffen om in ieder geval te voorkomen dat in hetzelfde boekjaar een verschillende fiscale behandeling plaatsvindt van hetzelfde feitencomplex (compartimenteringsvraagstukken). Dergelijke compartimenteringskwesaties kunnen complex zijn in de uitvoering en leiden tot additionele administratieve lasten en uitvoeringslasten voor het bedrijfsleven, respectievelijk voor de Belastingdienst. Op basis van deze overwegingen heeft het kabinet besloten om het overgangsrecht te beperken tot lopende boekjaren. Als gevolg hiervan heeft een *no deal* Brexit gevolgen voor boekjaren die aanvangen na de datum van de terugtrekking van het VK.

De leden van de fractie van de VVD vragen verduidelijking van het goedkeurende beleid met betrekking tot het niet hoeven stellen van zekerheid in het kader van de toepassing van artikel 25, vijfde en achtste lid, van de Invorderingswet 1990 (IW 1990). Het goedkeurende beleid ziet op de gehele looptijd van op 30 maart 2019 reeds opgelegde conserverende belastingaanslagen waarvoor op die datum reeds uitstel van

² Voorbereidingen treffen voor de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie op 30 maart 2019: een noodplan», COM (2018) 880 van 13 november 2018.

betaling is verleend. Voorts zal ook geen zekerheid worden geëist indien de emigratie voor 30 maart 2019 heeft plaatsgevonden en er nog geen conserverende belastingaanslag is opgelegd. Voor de op te leggen belastingaanslagen die zien op emigratie tussen 30 maart 2019 en 1 januari 2020 hoeft geen verzoek om uitstel te worden gedaan en zal eveneens geen zekerheid worden geëist.

De leden van de fracties van het CDA en de SP hebben vragen gesteld over de premies (en bijdragen) voor de sociale verzekeringen (de premie voor de volksverzekeringen, de premies voor de werknemersverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage (IAB) Zorgverzekeringswet (Zvw)). De leden van de fractie van de SP vragen of ook voor zaken die de heffing van de premies voor de sociale verzekeringen³ betreffen geldt dat voor het lopende jaar het VK als onderdeel van de EU wordt beschouwd. Dat is niet het geval. Voor deze situatie vragen de leden van de fracties van het CDA en de SP wat de gevolgen zijn voor de heffing van de premies voor de sociale verzekeringen. Tevens vragen de leden van de fractie van de SP of er vanuit de verantwoordelijke departementen ook overgangsrecht voor de heffing van de premies voor de sociale verzekeringen wordt voorbereid. Een *no deal* Brexit heeft tot gevolg dat de bestaande Europese regelgeving op het gebied van sociale zekerheid niet meer geldt in de relatie met het VK. Verordening (EG) nr. 883/2004⁴ (hierna: de coördinatieverordening) en de bijpassende toepassingsverordening, Verordening (EG) nr. 987/2009,⁵ zijn vanaf de datum van terugtrekking niet meer van toepassing. Na een *no deal* Brexit wordt teruggevallen op het nationale recht. Hierdoor kan de verzekeringsplicht van personen die zich bevinden in een grensoverschrijdende situatie met het VK voor de sociale verzekeringen wijzigen. De verzekeringsplicht moet opnieuw worden vastgesteld aan de hand van nationale wetgeving. Dit kan leiden tot gevallen van dubbel verzekerd dan wel onverzekerd zijn en daarmee van dubbele premiebetaling of juist afwezigheid van premiebetaling. Om dit te voorkomen zijn wederkerige afspraken over de coördinatie van de nationale socialeverzekeringsbepalingen nodig. Het is niet mogelijk om dit unilateraal te voorkomen. Overgangsrecht op dit punt is dan ook niet in voorbereiding. Bezien wordt, in afstemming met de EC gezien de gevoeligheid van bilaterale contacten met het VK, wat de mogelijkheden zijn om met het VK te komen tot dit soort operationele afspraken.

De leden van de fractie van het CDA vragen of ik bij de afweging van het fiscale overgangsrecht heb meegenomen dat de Belastingdienst het ontbreken van het overgangsrecht voor de heffing van de premies voor de sociale verzekeringen in zijn uitvoeringstoets ziet als een risico. In mijn afweging om te komen tot fiscaal overgangsrecht heb ik meegenomen dat de Belastingdienst het ontbreken van overgangsrecht voor de heffing van de premies voor de sociale verzekeringen in de uitvoeringstoets ziet als een risico. Door een *no deal* Brexit wordt het VK vanaf de datum van terugtrekking een derde land. Deze wijziging in de loop van een belastingjaar dan wel boekjaar kan fiscale gevolgen hebben voor burgers en bedrijven. Dit zijn gevolgen waar men zich – gelet op de onduidelijkheid over de wijze van terugtrekking die zich gedurende lange tijd heeft voorgedaan – niet altijd goed op heeft kunnen voorbereiden. Ik acht het

³ In deze antwoorden wordt onder premies (voor de sociale verzekeringen) mede begrepen de IAB (voor de Zvw).

⁴ Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PbEU 2004, L 166).

⁵ Verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PbEU 2009, L 284).

gewenst dat burgers en bedrijven door het overgangsrecht gedurende enige tijd de mogelijkheid hebben om zich op fiscaal gebied voor te bereiden op de wijzigingen die voortvloeien uit een *no deal* Brexit. Overigens zet de Belastingdienst verschillende communicatiekanalen in om burgers en bedrijven te informeren over de gevolgen van een *no deal* Brexit om de risico's die de Belastingdienst benoemt zoveel mogelijk te beperken.

De leden van de fractie van het CDA vragen of het voor de toeslagontvangers duidelijk is dat zij hun toeslag kwijtraken bij een harde Brexit en of het klopt dat deze toeslagontvangers zelf de toeslag moeten stopzetten. Uw Kamer is in het kader van mijn brief van 31 januari 2019 houdende de impactanalyse van de Brexit voor de Belastingdienst niet-Douane en het validatierapport van EY van de aanpak van de voorbereidingen van de Belastingdienst⁶ een schriftelijk overleg gestart. In de beantwoording van de in dat kader gestelde vragen is in paragraaf 5 uitgebreid ingegaan op (onder andere) de gevolgen van de Brexit op de toeslagen.⁷ Britse toeslaggerechtigden in Nederland hebben begin januari een brief ontvangen. Daarnaast heeft de Belastingdienst, samen met de Sociale Verzekeringsbank (SVB), een brief in voorbereiding over de veranderingen op het terrein van toeslagen aan Nederlandse toeslaggerechtigden in het VK. Op de vraag of de toeslagontvangers in het VK zelf de toeslag moeten stopzetten of dat de Belastingdienst dit kan doen is geantwoord dat voor de toeslagontvangers in het VK geldt dat de toeslag door de Belastingdienst kan worden stopgezet. De Belastingdienst is voornemens de toeslagen actief stop te zetten als deze nog niet door de burger zelf zijn stopgezet. Voor de verdragsgerechtigden met zorgtoeslag geldt dat deze actief zullen worden stopgezet bij een *no deal* Brexit. De stopzetting van de toeslagen in het toeslagjaar is voor de Belastingdienst uitvoerbaar.

De leden van de fractie van het CDA vragen of andere lidstaten ook voornemens zijn om te voorzien in overgangsrecht. Met uitzondering van de btw ziet het fiscale overgangsrecht uitsluitend op belastingen die een nationale aangelegenheid zijn. Mede door die fiscale soevereiniteit kent ieder land andere nationale regelgeving, waardoor een Brexit voor ieder land andere gevolgen heeft. Het is daarom niet gezegd dat andere landen gelijksoortige problematiek kennen. Ik heb hier ook geen onderzoek naar gedaan. Gezien de Nederlandse fiscale wetgeving is het kabinet echter van mening dat beperkt fiscaal overgangsrecht passend is. Dit past ook binnen de *guidelines* die de EC heeft opgesteld voor nationale maatregelen ter voorbereiding op de Brexit. De EC heeft ten aanzien van de directe belastingen hierin overigens geen coördinerende rol omdat dergelijke maatregelen op een nationale bevoegdheid berusten. Er is dan ook via die weg geen algemeen overzicht van fiscale overgangsmaatregelen in Europa voorhanden.

De leden van de fractie van het CDA vragen met betrekking tot het overgangsbeleid voor de omzetbelasting om welke aantallen en bedrijven dit gaat. De leden van de fracties van het CDA en D66 vragen wanneer de richtsnoeren van de Europese Commissie worden verwacht en of ik bereid ben erop aan te dringen dat de commissie hier haast mee maakt. De leden van de fractie van D66 vragen wat de verwachte voorbereidingstijd is van overgangsbeleid, als de richtsnoeren zijn ontvangen. Verder vragen de leden van de fractie van het CDA of andere lidstaten ook voornemens zijn om te voorzien in overgangsrecht en of er fiscale problemen kunnen ontstaan bij transacties waarbij naast Nederland en het VK nog een andere lidstaat betrokken is en waarbij het VK voor Nederland nog als

⁶ Kamerstuk 31 066, nr. 452.

⁷ Kamerstuk 31 066, nr. 476.

EU-lidstaat wordt gezien en door de andere betrokken lidstaat niet. Het overgangsbeleid voor goederenverkeer tussen het VK en de 27 EU-lidstaten betreft goederenaankopen in het VK door EU-ondernemers gedaan vóór 29 maart 2019, 24.00 uur, waarbij die ondernemers de goederen vervolgens naar de EU (laten) vervoeren en daar invoeren ná 29 maart 2019, 24.00 uur. Alleen voor deze zeer specifieke en tijdelijke overgangssituatie wordt een dubbele heffing voorkomen door te volstaan met de heffing van btw bij invoer. Er is geen indicatie te geven van aantallen goederen of bedrijven die hiermee te maken krijgen in Nederland. Omdat de maatregel geen extra (administratieve) voorwaarden kent, is de inschatting dat de impact van de maatregel (nagenoeg) nihil is. De conceptrichtsnoeren zijn inmiddels via het btw-comité aan de lidstaten voorgelegd. De EC heeft de richtsnoeren op 12 maart jl. definitief vastgesteld. Deze richtsnoeren worden momenteel omgezet voor opname in het conceptbeleidsbesluit. Voor alle 27 overblijvende EU-lidstaten geldt dat het VK bij een *no deal* Brexit voor de btw vanaf 29 maart 2019, 24.00 uur geen onderdeel meer is van de EU. De richtsnoeren ter voorkoming van dubbele heffing in de vermelde specifieke overgangssituatie worden op communautair niveau via het btw-comité vastgesteld om een gelijke behandeling in de gehele EU te bereiken. Er worden daarom geen specifieke problemen verwacht in de situaties dat er naast Nederland en het VK nog een andere lidstaat is betrokken.

De leden van de fractie van D66 vragen wat een mogelijk uitstel van een *no deal* Brexit zou betekenen voor het beleidsbesluit. Het overgangsrecht zoals voorzien in het conceptbeleidsbesluit treedt uitsluitend in werking in geval van een Brexit zonder terugtrekkingsovereenkomst. Indien de Brexit wordt uitgesteld zal ook de inwerkingtreding van het overgangsrecht worden uitgesteld en mogelijk zal het overgangsrecht zelfs helemaal niet in werking treden als in een later stadium alsnog een terugtrekkingsovereenkomst wordt overeengekomen.

De leden van de fractie van D66 vragen toe te lichten in welk geval «min of meer duidelijk» zou zijn dat sprake is van een *no deal* Brexit. Het is op dit moment onzeker welk tijdstip het meest geschikt is voor de vaststelling en publicatie van het beleidsbesluit en om die reden is de voorziene publicatie zo laat mogelijk in het proces gepland, in casu op 28 maart 2019.

De leden van de fractie van D66 verwijzen naar het bepaalde in het conceptbeleidsbesluit dat de overgangsregeling geldt voor zowel bestaande als voor nieuwe gevallen. Deze leden vragen of ik een inschatting heb kunnen maken van het aantal nieuwe gevallen. Een dergelijke inschatting heb ik niet gemaakt. Gezien de aard van de situatie is de verwachting dat het aantal nieuwe gevallen zeer beperkt zal zijn.

De leden van de fractie van D66 stellen een vraag naar aanleiding van een voorbeeld dat is opgenomen in het conceptbeleidsbesluit. Deze leden vragen om aan de hand van dat voorbeeld aan te geven per welke uiterlijke datum de deelnemingsvrijstelling niet meer van toepassing zou zijn in het geval van een *no deal* Brexit. In het voorbeeld in het conceptbeleidsbesluit is de situatie geschetst waarin een Nederlandse besloten vennootschap (bv) een belang aanhoudt in een in het VK gevestigde vennootschap en dit belang ten minste 5% van de stemrechten vertegenwoordigt. De bv is echter niet voor ten minste 5% van het nominaal gestorte kapitaal aandeelhouder van de vennootschap. Vanwege die omstandigheid zou de toepassing van de deelnemingsvrijstelling vanaf de datum van de *no deal* Brexit vervallen. Dit betekent dat zich een sfeerovergang zou voordoen. Voordelen uit hoofde van de deelneming die

toerekenbaar zijn aan de periode vóór de sfeerovergang zijn vrijgesteld en voordelen uit hoofde van de deelneming die toerekenbaar zijn aan de periode na de sfeerovergang zijn niet vrijgesteld. Dat betekent dat de voordelen die betrekking hebben op het lopende boekjaar zouden moeten worden gesplitst in voordelen die toerekenbaar zijn aan de periode voor, respectievelijk na, een *no deal* Brexit (compartimentering). Dit is complex en leidt tot administratieve lasten voor de belastingplichtige en tot uitvoeringslasten voor de Belastingdienst. Door de algemene goedkeuring behoeft deze compartimentering in de loop van een boekjaar niet plaats te vinden. Dat laat onverlet dat in het geschetste voorbeeld na afloop van het boekjaar vanaf dat moment alsnog sprake zal zijn van compartimentering onder gelijkblijvende omstandigheden op grond van artikel 28c Wet Vpb 1969. Als de sfeerovergang samenvalt met het einde van een boekjaar is de compartimentering administratief eenvoudiger.

De leden van de fractie van D66 vragen of de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) ook de mogelijkheid bevat om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur eenzijdig regels vast te stellen ter voorkoming van niet-belasting in gevallen waarin hierin niet op andere wijze is voorzien, bijvoorbeeld met een bilateraal verdrag ter voorkoming van dubbele belasting en niet-belasting. Belastingen worden in Nederland bij wet geheven. Dubbele niet-belastingheffing kan voortvloeien uit het ontbreken van een heffingsgrondslag in de heffingswetten die betrekking hebben op een bepaald inkomensbestanddeel. Een bij of krachtens de AWR gestelde regeling kan het ontbreken van een heffingsrecht niet herstellen – door te voorzien in het scheppen van een heffingsrecht – en een belastingverdrag kan dat evenmin.

De leden van de fractie van D66 vragen naar de gevolgen van een *no deal* Brexit voor het verdrag inzake sociale zekerheid tussen Nederland en het VK. Deze leden vragen welke regels van dat verdrag blijven gelden. Het bestaande bilaterale verdrag inzake sociale zekerheid tussen Nederland en het VK biedt op dit moment geen basis voor de export van sociale zekerheidsuitkeringen naar het VK. De personele werkingssfeer van dat bilaterale verdrag strekt zich voor zover het gaat om het VK uit tot een beperkt aantal personen. Het gaat om personen op wie de coördinatieverordening niet van toepassing is en om personen die onderworpen zijn (geweest) aan de wetgeving van het Eiland Man en de Kanaaleilanden. Gelet hierop is het verdrag momenteel met name relevant voor inwoners van het Eiland Man en de Kanaaleilanden.

Een Brexit zonder terugtrekkingsovereenkomst heeft niet tot gevolg dat de personele werkingssfeer van het bilaterale verdrag, wegens het wegvallen van de toepassing van de coördinatieverordening, wordt uitgebreid tot alle burgers in het VK. Een verdrag is immers de wilsuiting van twee verdragspartijen en het bilaterale socialezekerheidsverdrag tussen Nederland en het VK is niet gesloten met het oog op een dergelijke uitgebreide groep van personen die nu nog onder de werkingssfeer van de coördinatieverordening valt.

Het voorgaande betekent dat het bilaterale verdrag op dit moment geen basis biedt voor de coördinatie van sociale zekerheid voor alle burgers in het VK. De groep die nu nog onder de werkingssfeer van de coördinatieverordening valt, kan zich – zonder overeenstemming tussen de verdragsluitende partijen hierover – niet op het bilaterale verdrag beroepen.

De leden van de fractie van de SP vragen hoe het besluit tot overgangsrecht zich verhoudt tot de gevolgen voor de Belastingdienst bij een Brexit. Deze leden verwijzen naar de vragen die zij hebben gesteld in het kader

van een schriftelijk overleg⁸ en vragen of het mogelijk is om na ommekomst van die vragen nog nader te overleggen over het onderhavige conceptbeleidsbesluit en of het mogelijk is dat het conceptbeleidsbesluit naar aanleiding van het genoemde schriftelijk overleg nog wijzigt. De antwoorden in het kader van het schriftelijk overleg waar deze leden naar verwijzen zijn op 21 maart jl. naar uw Kamer gezonden (Kamerstuk 31 066, nr. 476). Dit schriftelijk overleg heeft mij geen aanleiding gegeven tot aanpassing van het conceptbeleidsbesluit. Bij het conceptbeleidsbesluit dat ik op 8 maart jl. naar uw Kamer heb gezonden was ook een uitvoeringstoets gevoegd (bijlage bij Kamerstukken 31 066 en 23 987, nr. 463). In die uitvoeringstoets is onder meer aangegeven dat de in het conceptbeleidsbesluit opgenomen overgangsmaatregelen behulpzaam kunnen zijn om te komen tot een beheerste overgang naar de situatie die met een *no deal* Brexit ontstaat. Verder is in de uitvoeringstoets aangegeven dat als gevolg van deze overgangsmaatregelen de Belastingdienst voor de inkomstenbelasting en de vennootschapsbelasting gedurende het belastingjaar 2019 geen tussentijdse aanpassing in de systemen hoeft door te voeren. Hiervoor ben ik al ingegaan op het in de uitvoeringstoets gesignaleerde risico dat de maatregelen wel voor de inkomstenbelasting en de loonbelasting gelden, maar niet voor de premies voor de sociale verzekeringen.

De leden van de fractie van de SP vragen of er bij de overgangsregeling een risico op misbruik van de verschillende belastingregimes kan optreden. In dat verband vragen deze leden in te gaan op alle afzonderlijke belastinggrondslagen die onder de algemene goedkeuring vallen. Als gevolg van het overgangsrecht wordt het VK voor een aantal belastingwetten voor het lopende belastingjaar dan wel boekjaar nog beschouwd als deel uitmakend van de EU. Hierdoor blijft het huidige fiscale regime voor deze belastingwetten gedurende die (beperkte) periode nog van toepassing als ware het VK nog steeds lid van de EU. In dat licht bezien en mede gelet op het tijdelijke karakter van deze goedkeuring verwacht het kabinet dat het risico op misbruik van de algemene goedkeuringen beperkt is.

Naar aanleiding van de vraag van de leden van de fracties van de VVD en het CDA is hierna de reactie opgenomen op de vragen en opmerkingen van de NOB voor zover deze niet reeds aan de orde zijn gekomen bij de beantwoording van de vragen van de leden van de fracties.

Gevraagd is of de goedkeuring ook geldt voor belastingplichtigen die een beroep doen op het EU-recht in situaties waarin de bestaande wettelijke regeling mogelijk in strijd is met het EU-recht, maar waarbij het voornamelijk onduidelijk is of dit het geval is. Hierbij wordt verwezen naar artikel 63 AWR waar het conceptbeleidsbesluit op is gebaseerd. De NOB stelt zich op het standpunt dat belastingplichtigen ook in de gelegenheid moeten worden gesteld om hun situatie te toetsen aan het EU-recht gedurende de overgangstermijn. Mij is niet helemaal duidelijk waar de vraag precies op doelt, maar zoals in het conceptbeleidsbesluit is aangegeven is de strekking van dat besluit dat wordt goedgekeurd dat het VK geacht wordt voor de daarin genoemde wetten voor het lopende belastingjaar of lopende boekjaar nog tot de EU te behoren.

Naar aanleiding van de vraag of in het geval van het «Brexiteer-proof» maken van een structuur de overgangsregeling kan worden toegepast op het gehele doorlopende boekjaar van de bestaande en de aansluitende fiscale eenheid, merk ik het volgende op. De gevolgen van een herstructurering om te anticiperen op een *no deal* Brexit zijn afhankelijk van de specifieke

⁸ Het schriftelijk overleg is gevoerd over Kamerstuk 31 066, nr. 452.

feiten en omstandigheden van het geval. Daar kunnen dan ook geen algemene uitspraken over worden gedaan. Door de goedkeuring wordt het VK geacht nog deel uit te maken van de EU gedurende het gehele boekjaar dat is aangevangen vóór of op de datum van de *no deal* Brexit. Dit heeft tot gevolg dat een fiscale eenheid die door de Brexit zou verbreken, niet op de dag na de datum van de Brexit verbreekt, maar uiterlijk aan het einde van dat boekjaar verbreekt. Voor zover de structuur is aangepast vóór of op de datum van de terugtrekking van het VK, zal de overgangsregeling in het algemeen niet van toepassing zijn. In dat geval verbreekt de fiscale eenheid immers niet op de datum van de terugtrekking van het VK. Op het moment dat de fiscale eenheid na de datum van de terugtrekking van het VK wel verbreekt, bijvoorbeeld door de structuurwijziging en waarbij een nieuwe fiscale eenheid kan worden aangevraagd, kan afhankelijk van de feiten en omstandigheden de geruisloze doorschuiffaciliteit (zoals opgenomen in artikel 41 van het Besluit fiscale eenheid 2003) van toepassing zijn. In het geval dat het voortbestaan van de voortgezette fiscale eenheid na de wijziging van de structuur alsnog afhankelijk is van de goedkeuring, dan is de goedkeuring van kracht tot en met het einde van het oorspronkelijke boekjaar van de moedermaatschappij dat is aangevangen vóór of op de datum van de terugtrekking van het VK.

Gevraagd is of de artikelen 26, 70b en 70ea IW 1990 ook niet zouden moeten worden toegevoegd aan het conceptbeleidsbesluit, omdat deze artikelen en de daarop gebaseerde bepalingen in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 (URIW 1990) ook specifieke bepalingen bevatten voor belastingschuldigen die geëmigreerd zijn naar een EU-lidstaat. Voor wat betreft artikel 26 IW 1990 gaat het kort gezegd om de situatie die is geregeld in artikel 4, tweede lid, URIW 1990, dat een belastingschuldige (geëmigreerde aanmerkelijkbelanghouder) die woont in een EU-lidstaat niet schriftelijk hoeft te verzoeken om kwijtschelding van een belasting-schuld die is opgenomen in een conserverende belastingaanslag als hij daarvoor in aanmerking komt. Voor wat betreft artikel 70b IW 1990 gaat het om de situaties die zijn neergelegd in de artikelen 40g en 40h URIW 1990, die – kort gezegd – regelen dat een verzoek om uitstel of zekerheidsstelling (artikel 40g URIW 1990) of een schriftelijk verzoek tot kwijtschelding (artikel 40h URIW 1990) achterwege blijft als de belasting-schuldige is geëmigreerd naar een EU-lidstaat, voor zover het gaat om conserverende belastingaanslagen die zijn opgelegd door de toepassing van de eigenwoningregeling van de Wet IB 2001, zoals die luidde op 31 december 2012 of de daarop betrekking hebbende overgangsbepalingen. Voor wat betreft artikel 70ea IW 1990 gaat het om overgangsrecht ten aanzien van de uitstelfaciliteit uit artikel 25, achtste lid, IW 1990 en de kwijtscheldingsfaciliteit uit artikel 26, tweede lid, IW 1990, voor zover het gaat om belastingaanslagen die zijn opgelegd naar aanleiding van belastbare feiten die zich hebben voorgedaan voor 15 september 2015, 15.15 uur. Het past inderdaad om deze artikelen aan het conceptbeleidsbesluit toe te voegen. Het conceptbeleidsbesluit heb ik dan ook dienovereenkomstig aangepast.

De constatering dat, nadat het VK zich heeft teruggetrokken en kwalificeert als derde land, voor deelnemingsdividenden de dividendbelasting in voorkomende gevallen nog steeds achterwege kan blijven als gevolg van de omstandigheid dat het VK en Nederland een verdrag ter voorkoming van dubbele belasting hebben gesloten dat voorziet in een regeling voor dividenden, kan worden bevestigd. Omdat er geen sprake is van een goedkeuring acht het kabinet het echter niet nodig om deze constatering in het conceptbeleidsbesluit neer te leggen zoals de NOB vraagt. Daarnaast geeft de NOB in overweging de goedkeuring in het conceptbeleidsbesluit ook van toepassing te laten zijn voor de dividendbelasting die

is verschuldigd over dividenduitkeringen gedurende het gehele kalenderjaar 2019 en die op de voet van de artikelen 10 of 10a van de Wet op de dividendbelasting 1965 kan worden teruggevraagd. Hier heeft het kabinet uitdrukkelijk niet voor gekozen. In de dividendbelasting doen zich namelijk geen compartimenteringsvraagstukken voor. Ten slotte wordt opgemerkt dat het hiervoor reeds genoemde verdrag ter voorkoming van dubbele belasting tussen het VK en Nederland, dat na de Brexit onverkort van toepassing blijft, erin voorziet dat, onder voorwaarden, pensioenfondsen en charitatieve instellingen geen dividendbelasting zijn verschuldigd.

Gevraagd is naar de impact van de Brexit op de toepassing van Limitation on Benefits bepalingen in specifieke belastingverdragen. Meer specifiek luidt de vraag of post-Brexit de mogelijkheid bestaat dat vanuit Nederlands perspectief de London Stock Exchange in elk geval blijft kwalificeren als «erkende beurs», dan wel kan worden bevestigd dat Nederland zich ervoor gaat inspannen te bewerkstelligen dat de London Stock Exchange ook in onderlinge overeenstemming als erkende beurs kwalificeert. Nederland is hierbij afhankelijk van de opvattingen van de verdragspartner en de vorm van de Brexit. De grondhouding van Nederland is dat – zeker op korte termijn – de kwalificatie van de London Stock Exchange als «erkende beurs» niet zou moeten wijzigen.